

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Flatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Enebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: IV

Ankara, 1 Teşrinisani , 1928

Sayı: 101

Musahabe

Bir Bilanço

Cumhuriyetin beşinci senesini bitirdik, altıncı seneye bastık; ve 29 teşrinevelde bu yıl dönümünü büyük meserretle tesit ettik.

Cumhuriyetin türk milleti nazarında ne olduğunu anlamak için kısa bir zaman içinde neler yapıldığını ve istikbale dair ne ümit ve terekki yollarının açıldığını düşünmek lâzımdır.

Neler yapıldı?

Türk cemiyetinin hayatiyet ve kabiliyetinin azamî inkişafı ve kendisine medenî âlem içinde mukadder olan mevkiî alabilmesi bir takım engellerin kalkmasını istilzam ediyordu. Asırlarca her medenî hamle karşısında maziden sürükleyerek getirdiği ölü hürafe ve itiyatlarla dikilen din tabîi mevkiiine irca edildi. Bilhassa türk milletinin son asırlar zarfında garp medeniyetine yaklaşmak üze yaptığı hareketler karşısında dinin aldığı menfi ve tahripkâr vaziyet malumdur. Dini hükümetten ayıran cumhuriyet kanunları millette müdahhar olan kuvvetlerin faaliyete geçmesine de hizmet etti.

Hukukî, bedîî, terbiyevî velhasıl bütün içtimâî hayata asırlarca hakim olan dinin müdahalesi kalkınca bu müesseseler de tabîi tekâmülle-

rini takibe imkân buldular. Vicdanlar, müfekkirelere hâkim olan tazyikkâr kuvvetin kalkması ferdin ve cemiyetin kendi tabiatlarından doğan kanunlarla yürümelerini temin etti.

Hiç bir sınıfa değil, bütün millete istinat eden halkçı cumhuriyetimiz artık ve ancak efradının saiy ve faziletlerine muhtaçtır. Milleti her hangi bir sınıfın ve yahut bir müessesenin nüfuzundan kurtaran demokrat türk cumhuriyeti bu hakikatı bildiği içindir ki ferdin ve cemiyetin saiy ve fazilet kabiliyetlerini artırmaya çalışmış ve çalışmaktadır.

Terbiye ve tedris hususlarında derin islahat yapıldı. Halkın okuması ve bilgisinin tezyidi için dersler ve kurslar açıldı. Yeni harflerle güzel ve zengin türkçemize geniş ve parlak bir istikbal gösterildi. Medenî münasebatın asrın ihtiyaçlarına göre tanzimi için yeni kanunu medenî kabul edildi.

Demir yolları, su işleri, bankalar, borsalar, fabrikalar, velhasıl iktisadî hayatla alâkadar her teşebbüs cumhuriyetin ayrı ayrı meşgul olduğu işlerdir. Cemiyetleri idarede en mühim ve derin tesirleri olduğunda şüphe olmayan iktisadî

faaliyetler sahasında büyük bir ihtiyat ve vukuf ile yürümek zaruretiyle teslimle beraber üç dört sene zarfında yapılmış hayli müspet işlere memnuniyetle şahit oluyoruz.

Mutlakîyet ve meşrutîyet devirlerinin ihmal ettikleri ve Avrupa emperyalizminin nüfuzile perişan olan millî iktisadiyatımızın tanzimi cumhuriyet nesline düşüyor.

Hiç bir zaman indî tedbirlerle ve kabli (à priori) hükümlerle tanzimi mümkün olmamış iktisat âleminin ancak doğru ve mebzul vesika ve rakkamların ianesile vazih görülebileceği muhakkaktır.

Dünyevî işlerde yalnız muasır ilmin yardımından istifadeyi şiar edinen cumhuriyet erkeği bu girift iktisat âlemini idare eden bütün amilleri bulacak ve bu makinayı da türk cemiyetinin refah ve inkişafında küdretli bir muessir olarak kullanacaktır.

Her geçen cumhuriyet yılının bilançosunu yaparken arkamızda bıraktığımız muvaffakiyet yekununun ancak atide kazanılacak yeni zaferlerde kullanılacak bir malzemedен ibaret olabileceğini bir an hatırdan çıkarmayalım.

H. M.